

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การยุติเรื่องการดำเนินการทางวินัยของธนาการอาคารสงเคราะห์ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐

ธนาการอาคารสงเคราะห์ได้มีหนังสือ ที่ บค.๒๕๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ฉบับที่ ปช ๐๐๑๒/๑๔๒๓ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ได้ขอให้ธนาการอาคารสงเคราะห์ รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง พิจารณาโทษทางวินัยแก่พนักงานธนาการฯ จำนวนสามคน ได้แก่ นายโอฬาร เกตุพันธุ์ นายวิสูตร อ่วมอารีย์ และนายสัญญา สอนเสริม ในฐานะทำความผิดทางวินัย เพื่อให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งธนาการฯ ได้พิจารณาโทษทางวินัยแก่ นายวิสูตร อ่วมอารีย์ และนายสัญญา สอนเสริมไปแล้ว แต่ด้วยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ นายโอฬาร เกตุพันธุ์ มีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับธนาการอาคารสงเคราะห์ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติของพนักงานธนาการฯ ว่าด้วยวินัย การสอบสวน การลงโทษพนักงานและลูกจ้าง การอุทธรณ์การถูกลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๒๐ และพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ธนาการฯ จึงได้มีบันทึกข้อความ ที่ กม. ๔๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ ทาหรือข้อกฎหมายผ่านกระทรวงการคลังต้นสังกัด เพื่อพิจารณาส่งต่อข้อหาหรือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยธนาการฯ ได้มีหนังสือ ที่ บค. ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบถึงการดำเนินการของธนาการฯ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ฉบับที่ ปช ๐๐๑๒/๐๔๔๔ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓ รับทราบและมีมติให้รอผลการหารือจากธนาการฯ

ต่อมา กระทรวงการคลังได้มีบันทึกข้อความด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๓.๑/๙๙๑๗ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ตอบประเด็นข้อหาหรือกลับมายังธนาการฯ สรุปลงว่า นายโอฬารฯ ไม่ได้รับการยกเว้นให้เป็นผู้ไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ในขณะเดียวกันนายโอฬารฯ ได้มีบันทึกร้องขอความเป็น

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๙๕๓ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ธรรม ที่ ๐๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ ขอให้ธนาคารฯ ส่งข้อหาหรือปัญหาทางกฎหมายดังกล่าวไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา

เพื่อให้การพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่นายโอฬารฯ เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมาย ธนาคารฯ จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาดังต่อไปนี้

๑. ธนาคารฯ ได้มีคำสั่งที่ พ. ๑๘๓/๒๕๔๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๑ เพื่อดำเนินการสอบสวนหาข้อเท็จจริง กรณีการอำนวยการสินเชื่อในโครงการสวทวศ์สวทโฮม ของสาขาจะเข้เกรา ฝ่ายกิจการสาขากุมิภาค ๒ ซึ่งผลการสอบสวนข้อเท็จจริง ได้เสนอรายงานสรุปผลการสอบสวน ฉบับลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๒ มีความเห็นว่า นายศักดา ฌรงค์ ฌณะดำรงตำแหน่งผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการอาวุโส และรองกรรมการผู้จัดการ นายโอฬาร เกตุพันธุ์ ฌณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายกิจการสาขากุมิภาค ๒ และนางสุภาพันธุ์ พิธิษฐวานิช ฌณะดำรงตำแหน่งผู้จัดการสาขาจะเข้เกรา มีการกระทำอันมีมูลเป็นความผิดทางวินัย เห็นสมควรให้ธนาคารฯ ดำเนินการสอบสวนความผิดทางวินัยแก่บุคคลทั้งสามต่อไป ซึ่งกรรมการผู้จัดการในขณะนั้น (นายสิริวัฒน์ พรหมบุรี) ได้อนุมัติให้ดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๒

๒. ธนาคารฯ ได้มีคำสั่งที่ พ. ๑๙๒/๒๕๔๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัย ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๒ ประกอบคำสั่งที่ พ. ๒๗๒/๒๕๔๒, พ. ๘๕/๒๕๔๓, พ. ๑๑๒/๒๕๔๓, พ. ๙๐/๒๕๔๔ และ พ. ๑๙๑/๒๕๔๔ เพื่อดำเนินการสอบสวนความผิดทางวินัยแก่นายศักดาฯ นายโอฬารฯ และนางสุภาพันธุ์ฯ ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัย ได้เสนอรายงานสรุปผลการสอบสวน ฉบับลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๕ มีความเห็นว่า

- นายศักดาฯ มีความผิดทางวินัยตามข้อบังคับธนาคารอาคารสงเคราะห์ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติของพนักงานธนาคาร ว่าด้วยวินัย การสอบสวน การลงโทษพนักงานและลูกจ้าง การอุทธรณ์การถูกลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อ ๕ (๓) (๔) (๕) (๗) (๙) และข้อ ๗ (๔) (๕) เห็นสมควรลงโทษทางวินัยตามข้อ ๖ (๑) สถานไล่ออก

- นายโอฬารฯ ไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่ากระทำความผิดทางวินัยแต่อย่างใด แต่เสนอให้ทำการตักเตือนนายโอฬารฯ ในฐานะผู้บังคับบัญชามีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลสาขาจะเข้เกรา ให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สมกับตำแหน่งและหน้าที่ที่ได้รับมอบไว้วางใจต่อไป

- นางสุภาพันธุ์ฯ มีความผิดทางวินัยตามข้อบังคับธนาคารอาคารสงเคราะห์ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติของพนักงานธนาคาร ว่าด้วยวินัย การสอบสวน การลงโทษพนักงานและลูกจ้าง การอุทธรณ์การถูกลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อ ๕ (๔) (๕) (๗) (๙) และข้อ ๗ (๔) (๙) เห็นสมควรลงโทษทางวินัยตามข้อ ๖ (๑) สถานไล่ออก

๓. ธนาคารฯ ได้นำสำนวนการสอบสวนความผิดทางวินัยของบุคคลทั้งสาม ตามข้อ ๒ เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการธนาคาร ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๕ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ วาระที่ ๙.๑ เรื่อง เพื่อขอความเห็นชอบในการสั่งลงโทษฐานผิดวินัยแก่นายศักดิ์ ณรงค์ หรือนายศักดิ์ดา พินิจ ณรงค์ชาติโสภณ กรณีโครงการสุวินทวงศ์ เนื่องจากตามข้อบังคับธนาคารฯ ฉบับที่ ๑๗ ข้อ ๑๓ การพิจารณาลงโทษทางวินัยในตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการฝ่ายขึ้นไป ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคารก่อน ซึ่งคณะกรรมการธนาคารได้มีมติเห็นชอบกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยและของกรรมการผู้จัดการในการสั่งลงโทษนายศักดิ์ดา สถานไล่ออกตามข้อ ๖ (๑) แห่งข้อบังคับธนาคารอาคารสงเคราะห์ ฉบับที่ ๑๗ฯ โดยให้กรรมการผู้จัดการทำความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรแนบสำเนาการสอบสวนไว้ด้วย แล้วให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการธนาคารในการสั่งลงโทษต่อไปได้ สำหรับนายโอฬารฯ เนื่องจากผลการพิจารณาให้พ้นข้อกล่าวหา และนางสุภาพันธุ์ ซึ่งมีตำแหน่งต่ำกว่าผู้อำนวยการฝ่าย อำนาจในการพิจารณาเป็นอำนาจของกรรมการผู้จัดการตามข้อบังคับธนาคารอาคารสงเคราะห์ ฉบับที่ ๑๗ฯ ข้อ ๑๓ จึงไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคาร ในการประชุมของคณะกรรมการธนาคารจึงพิจารณาเฉพาะกรณีของนายศักดิ์ดา เท่านั้น

๔. การพิจารณาการดำเนินการสอบสวนความผิดทางวินัยของนายโอฬารฯ และนางสุภาพันธุ์ ไม่ปรากฏว่ากรรมการผู้จัดการได้ลงนามให้ความเห็นชอบในสำนวนการสอบสวน โดยปรากฏว่าในขณะที่มีการประชุมคณะกรรมการธนาคารเพื่อพิจารณาเรื่องการลงโทษทางวินัยนายศักดิ์ดา คณะกรรมการธนาคารได้สอบถามความเห็นของกรรมการผู้จัดการ ซึ่งกรรมการผู้จัดการแจ้งต่อที่ประชุมว่า เห็นชอบกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยในการลงโทษนายศักดิ์ดา

๕. ต่อมาศาลแรงงานกลางได้มีคำพิพากษา คดีหมายเลขแดงที่ ๕๕๗๒/๒๕๔๕ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ ให้เพิกถอนคำสั่งธนาคารฯ ทุกคำสั่งและเพิกถอนมติคณะกรรมการธนาคารที่ดำเนินการทางวินัยแก่นายศักดิ์ดา และให้ผูกพันถึงลูกจ้างอื่นซึ่งมีผลประโยชน์ร่วมกันในมูลความแห่งคดีหรือถูกกระทบจากคำสั่งธนาคารฯ ที่ศาลพิพากษาเพิกถอนทุกราย ธนาคารฯ ได้อุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าวต่อศาลฎีกา และเนื่องจากคดียังไม่ถึงที่สุดธนาคารฯ จึงยังไม่ได้ออกคำสั่งพ้นข้อกล่าวหาให้แก่ นายโอฬารฯ ทั้งนี้ ธนาคารฯ ได้คืนสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามระเบียบคำสั่งหรือข้อบังคับธนาคารฯ ได้แก่ เงินเดือนส่วนต่างและโบนัสตกเบิกที่ได้กันไว้ระหว่างการสอบสวนความผิดทางวินัยให้แก่ นายโอฬารฯ เป็นเงิน ๘๒,๓๓๐.๕๐ บาท เสมือนไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ตามคำพิพากษาศาลแรงงานกลาง

๖. ต่อมาศาลฎีกา (แผนกคดีแรงงาน) ได้มีคำพิพากษาที่ ๒๔๓๑-๒๔๓๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๕ พิพากษาว่า การดำเนินการทางวินัยของธนาคารฯ ชอบด้วยกฎหมายแล้ว พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลแรงงานกลาง ให้ยกฟ้องโจทก์ เป็นผลให้คำสั่งธนาคารฯ และมติคณะกรรมการธนาคารที่ถูกเพิกถอนโดยคำพิพากษาศาลแรงงานกลางยังมีผลใช้

บังคับ ซึ่งธนาคารฯ ก็ได้มีคำสั่งให้นายโอฬารฯ พ้นข้อกล่าวหา อย่างไรก็ตาม ธนาคารฯ ได้มีการบันทึกประวัติการลงโทษไว้ในระบบข้อมูลสารสนเทศของธนาคารฯให้นายโอฬารฯ พ้นข้อกล่าวหาในกรณีดังกล่าว

จากข้อเท็จจริงข้างต้น ธนาคารอาคารสงเคราะห์ จึงขอหารือว่า การที่กรรมการผู้จัดการเห็นชอบตามความเห็นคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยในการลงโทษนายศักดิ์ดาฯ โดยยังไม่ได้มีคำอนุมัติหรือออกคำสั่งให้นายโอฬารฯ พ้นจากข้อกล่าวหา จะถือว่าเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ยุติเรื่องหรืองดโทษก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งจะเป็นผลให้นายโอฬารฯ ไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๖ หรือไม่ ประการใด

ต่อมากรรมการผู้จัดการธนาคารฯ (นายชรรค์ ประจวบเหมาะ) ได้ทำบันทึกลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๓ และชี้แจงประกอบบันทึก ความว่า “ข้าพเจ้าขอยืนยันข้อเท็จจริงว่า ตามบันทึก สก.๗๖๐/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๕ นั้น ข้าพเจ้าเห็นชอบกับรายงานการสอบสวนทางวินัยด้วยว่า นายโอฬารฯ ไม่มีความผิด แต่ที่มีคำสั่งให้ยุติเรื่อง เนื่องจากมีการฟ้องร้องเกี่ยวกับเรื่องนี้ในศาล และเมื่อเสร็จคดีแล้วเจ้าหน้าที่ก็มีได้เสนอเรื่องขึ้นมา ทั้งในตอนนั้นยังไม่มีมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมิได้มีการเล็งใจในเรื่องการสั่งให้ยุติเรื่อง ซึ่งถ้าหากเสนอเรื่องมา ข้าพเจ้าก็จะสั่งให้ยุติเรื่อง เพราะเห็นว่านายโอฬารฯ ไม่มีความผิด”

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และผู้แทนธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริง พร้อมด้วยคำชี้แจงและบันทึกลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๓ ของนายชรรค์ ประจวบเหมาะ แล้ว มีความเห็นว่า นายชรรค์ ประจวบเหมาะ กรรมการผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์ เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยนายโอฬารฯ ว่านายโอฬารฯ มิได้กระทำความผิดและไม่ต้องรับโทษ (บันทึก ที่ สก. ๗๖๐/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๕) แต่ไม่ได้มีคำสั่งให้ยุติเรื่องแก่นายโอฬารฯ เพราะได้มีการฟ้องคดีเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยแก่นายโอฬารฯ ด้วย แม้คดีจะจบสิ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีได้เสนอเรื่องขึ้นมาให้สั่งยุติเรื่อง ประกอบกับการปฏิบัติของธนาคารฯ ต่อนายโอฬารฯ ในการคืนสิทธิในการรับเงินเดือนส่วนต่างและโบนัสตกเบิกที่ได้กันไว้ในระหว่างการสอบสวนทางวินัยให้นายโอฬารฯ และมีการบันทึกไว้ในระบบข้อมูลสารสนเทศของธนาคารฯ เกี่ยวกับข้อมูลของพนักงานในส่วนประวัติการลงโทษว่า นายโอฬารฯ พ้นข้อกล่าวหา มาตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ แสดงให้เห็นว่า ธนาคารฯ ได้ยุติการดำเนินการทางวินัยโดยเห็นว่า

นายโอฟารา ไม่มีความผิดแล้ว เพียงแต่ยังมีคำสั่งเป็นทางการเท่านั้น ซึ่งในเรื่องนี้ข้อบังคับธนาคารอาคารสงเคราะห์ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติของพนักงานธนาคาร ว่าด้วยวินัย การสอบสวน การลงโทษพนักงานและลูกจ้าง การอุทธรณ์การถูกลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๒๐^๑ และพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็มีได้กำหนดรูปแบบในการสั่งยุติเรื่องแต่อย่างใด ประกอบกับในการออกคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๓๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้ออกคำสั่งอยู่ในรูปแบบใดก็ได้ โดยต้องมีข้อความหรือความหมายชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้เท่านั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) เห็นว่า ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวมาถือได้ว่า กรรมการผู้จัดการธนาคารฯ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องก่อนวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ แล้ว นายโอฟารา จึงได้รับผลตามมาตรา ๖^๓ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ต้องถูกดำเนินการทางวินัยต่อไปอีก

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ข้อ ๙ ภายใต้อำนาจข้อ ๑๐ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยตามข้อ ๗ หรือข้อ ๘ และผู้บังคับบัญชาดังต่อไปนี้

(๑) ผู้จัดการ สำหรับพนักงานหรือลูกจ้างทุกตำแหน่ง

(๒) หัวหน้าฝ่าย สำหรับพนักงานหรือลูกจ้างทุกตำแหน่งที่ต่ำกว่าหัวหน้าฝ่าย

(๓) หัวหน้าส่วน สำหรับพนักงานหรือลูกจ้างทุกตำแหน่งที่ต่ำกว่าหัวหน้าส่วน

เห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรสอบสวน ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาทราบโดยจะระบุหรือไม่ระบุข้อพยานก็ได้ และต้องให้อีกฝ่ายผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย เมื่อได้มีการสอบสวนแล้ว และผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเห็นว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย สมควรไล่ออกหรือให้ออก ก็ให้สั่งไล่ออกหรือให้ออก

หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้จัดการวางไว้

^๒ มาตรา ๓๔ คำสั่งทางปกครองอาจทำเป็นหนังสือหรือวาจาหรือโดยการสื่อความหมายในรูปแบบอื่นก็ได้ แต่ต้องมีข้อความหรือความหมายที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้

^๓ มาตรา ๖ บรรดาผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และบรรดาผู้ถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีกระทำผิดวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรือตักเตือนก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้น ๆ ต่อไป

กันยายน ๒๕๕๓